

**Revurdering
af miljøgodkendelse
meddelt den 9. 12. 2009**

for slagtekyllingeproduktionen på

**Klosterhedevej 25
7600 Struer**

Struer Kommune

OPLYSNINGER OM BEDRIFTEN

Landbrugets beliggenhed: Klosterhedevej 25, 7600 Struer

Art: Produktion af mere end 100 dyreenheder i slagtekyllinger

Matrikel nr. 17a, Fousing

Ejer: Jens Kristian Nørmark, Lergravvej 3, 7600 Struer

Tlf.: 9746 4820

E-mail: Bjerggaard@dlgnet.dk

CVR-nummer: 10019885

Listebetegnelse: I 101 b): Produktion af mere end 100 dyreenheder i slagtekyllinger eller 40.000 stipladser

Tilsynsmyndighed: Struer Kommune

Revurderingens dato: 9.12. 2009

Rådgiver: Heden og Fjorden, Karen V. Thomasen

Journal nr. 09.17.18-P19-10-08

Rådgiver for Struer Kommune: Orbicon A/S, Peter Nygaard

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING.....	4
REVURDERING	5
AFGØRELSE.....	5
OFFENTLIGGØRELSE.....	7
KLAGEVEJLEDNING.....	7
SAGENS INDBRINGELSE.....	10
LOVGRUNDLAG	10
SAGENS BILAG.....	10
BELIGGENHED.....	10
INDRETNING OG DRIFT	11

INDLEDNING

Struer kommune har i 1991 miljøgodkendt en årlig produktion af 545.000 stk. 42 dages slagtekyllinger på bedriften beliggende Klosterhedevej 25, 7600 Struer, matr. nr. 17a, Fousing. Produktionen er, med Struer Kommunes accept, i 2002 ændret til 613.000 stk. 37 dages slagtekyllinger på ejendommen. På grund af ændrede regler i maksimal belægning, produceres der i dag 516.600 stk. 35 dages slagtekyllinger på bedriften, hvilket er det dyrehold, som indgår i revurderingen af miljøgodkendelsen.

Virksomheder, herunder landbrug, der har en miljøgodkendelse, skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, dog første gang, når der er forløbet 8 år - have taget deres miljøgodkendelse op til revision. Da der er forløbet mere end 8 år siden miljøgodkendelsen er meddelt, tages godkendelsen nu op til revision. Da sagen er påbegyndt inden Husdyrgodkendelsesloven trådte i kraft den 1. januar 2007, færdigbehandles den efter Miljøbeskyttelseslovens regler.

Ejendommen er en godkendelsespligtig ejendom med mere end 100 DE (DE) i slagtekyllinger.

Sagen er, på vegne af Struer Kommune, som er tilsyns- og godkendelsesmyndighed, været behandlet i Orbicon A/S, som har udarbejdet forslag til revurderingen.

I forbindelse med revurdering af en miljøgodkendelse skal tilsynsmyndigheden vurdere, om virksomheden medfører væsentlig forurening og kan i så tilfælde meddele påbud om, at forureningen skal nedbringes, herunder at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger efter § 41. stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven¹, blandt andet hvis:

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning.
- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse.
- Forureningen i øvrigt går ud over det, der blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.
- Væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger.

Endvidere kan kontrolvilkår ændres i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 72 stk. 2.

---

¹ Lov om miljøbeskyttelse nr. 358 af 6. juni 1991, Jf. lovbek. [LBK nr. 1757 af 22. december 2006](#)

REVURDERING

Ejendommen er miljøgodkendt i 1991. På baggrund af dette, tages godkendelsen op til revurdering.

AFGØRELSE

Struer Kommune finder på baggrund af den gennemførte revurdering, at virksomheden fortsat kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne væsentlig forurening ved overholdelse af de i miljøgodkendelsen – og i denne revurdering – fastlagte vilkår.

Der findes anledning til at ændre følgende af de eksisterende vilkår i godkendelsen:

Vilkår 1.2 ændres til følgende ordlyd:

Vilkår 1.2:

Godkendelsen omfatter maksimalt årlig produktion af 516.600 stk. 35 dages slagtekyllinger. Dette svarer til 132,46 DE, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen². Dyreholdet må ikke ændres, før tilsynsmyndigheden har vurderet, om ændringen kræver ny godkendelse eller tillæg til godkendelsen.

Vilkår 4.1 ændres til følgende ordlyd:

Vilkår 4.1:

Vaskevandet fra rensning af kyllingestaldene skal opbevares og behandles i overensstemmelse med den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse. Ajlen fra eksisterende stald opbevares i overensstemmelse med reglerne i samme bekendtgørelse.

Vilkår 5.1 ændres til følgende ordlyd:

Vilkår 5.1:

Markstakke til dybstrøelse skal følge Skov- og Naturstyrelsens vejledning om "etablering og overdækning af kompost i markstakke, samt overdækning af fast gødning" bilag 7. Markstakke med kompostlignende dybstrøelse må endvidere ikke være placeret nærmere end 100 meter fra nabobeboelse og fra af Struer Kommune udpeget sårbar natur.

Vilkår 7.2 ændres til følgende ordlyd:

Vilkår 7.2:

Virksomheden skal, på tilsynsmyndighedens anmodning, fremsende den fornødne dokumentation i form af målinger og evt. beregninger til eftervisning af virksomhedens samlede lugtbidrag. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes én gang årligt, med mindre den seneste

---

² Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006
Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

kontrol viser, at lugtbidraget fra virksomheden væsentligt overskrider det, der har ligget til grund for denne godkendelse.

Måling/beregning af lugtgener skal udføres af et firma, der er akkrediteret til at udføre disse målinger/beregninger, eller som kan godkendes af tilsynsmyndigheden. Måleprogram og målemetode skal forlægges tilsynsmyndigheden til udtalelse inden målingerne udføres. Lugtberegningen kunne f.eks. være en OML-model. Rapport med resultat af målinger/beregninger skal indsendes til tilsynsmyndigheden **senest 3 måneder** efter målingernes udførelse.

Dokumentationen skal danne grundlag for tilsynsmyndighedens vurdering af, om lugtgenerne er over eller under niveauet for, hvad der kan accepteres. Dog skal det pointeres, at der ved prøvetagning skal være tale om en repræsentativ prøve.

Foranlediges en lugtmåling udført med baggrund i klage fra en nabo, skal en lugtmåling tage udgangspunkt ved klagers beboelse eller opholdsarealer.

Viser lugtmålinger/-beregninger, at virksomheden giver anledning til et større lugtbidrag end forudsat ved meddelelse af godkendelsen, skal virksomheden efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden, foretages afhjælpende foranstaltninger.

Vilkår vedr. olie-og kemikalieaffald ændres til følgende ordlyd:

Vilkår 8.1:

Affald, herunder farligt affald (olie- og kemikalieaffald), skal bortskaffes i overensstemmelse med Struer Kommunes affaldsregulativer. Virksomhedens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage og stå overdækket på fast, tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord eller lignende og således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.

Den eksisterende godkendelse suppleres med følgende vilkår:

Vilkår 6.3:

Der skal altid være mindst 9 % ekstra med efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav mht. til pligtige efterafgrøder på egne og forpagtede/lejede udspretningsarealer. Efterafgrøderne ikke må erstattes af 100 % vintersæd.

Vilkår 6.4:

Der skal anvendes et sædskifte med minimum 40 % miljøgræs (svarende til G4) eller et sædskifte med et bedre nitratudvaskningsindex på mark 13-0. På markerne 1-0, 2-0, 2-1, 2-2 og 3-0 skal der anvendes sædskifte S2 eller et

sædskifte med et bedre nitratudvaskningsindex. På markerne 12-0, 20-0, 20-1 og 21-0 skal der anvendes sædskifte S4 eller et sædskifte med et bedre nitratudvaskningsindex.

Vilkår 6.5:

Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

Vilkår 7.6:

Virksomheden skal føre journal med kyllingeproduktionen, der skal opbevares i mindst 5 år. Journalen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

I journalen registreres følgende:

- Produktionsniveau for antal, dage og vægt for leverede slagtekyllinger evt. i form af transportsedler og afregninger.
- Placering af markstakke for dybstrøelse.

Følgende vilkår fjernes fra den eksisterende godkendelse:

Vilkår 1.3, 5.2, 5.3, og 7.4.

Nye og ændrede vilkår 1.2, 4.1, 5.1, 6.3, 6.4 og 8.1 samt fjernelse af vilkår 1.3, 5.2, 5.3 og 7.4 gives som påbud i henhold til § 41 stk. 1 i miljøbeskyttelsesloven.

Nye og ændrede vilkår 6.5, 7.2 og 7.6 gives som påbud efter § 72, stk. 2 i miljøbeskyttelsesloven².

Næste regelmæssige revurdering skal iværksættes inden den 9. december 2019.

OFFENTLIGGØRELSE

Afgørelsen vil blive offentliggjort onsdag den 9. december 2009 ved annoncering i Ugeavisen Struer. Afgørelsen er desuden udsendt til relevante høringsparter jf. udsendelseslisten, side 8.

KLAGEVEJLEDNING

Afgørelsen kan påklages til Miljøklagenævnet inden 4 uger fra offentliggørelsens dato. Afgørelsen består i, at de fleste af godkendelsens vilkår bibeholdes, 5 af de eksisterende vilkår ændres, og der tilføjes 4 nye vilkår. De bibeholdte vilkår kan ikke påklages, men beslutningen om, at der ikke skal ændres i de eksisterende vilkår, kan påklages. De reviderede og de nye vilkår kan også påklages.

Klageberettiget er enhver, der har væsentlig individuel interesse i sagens udfald samt visse foreninger, der er nævnt på vedlagte liste.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, men indsendes til Struer Kommune, Østergade 11-15, 7600 Struer, som sender den videre med eventuelle supplerende oplysninger. Klagen skal være forvaltningen i hænde **senest den 6. januar 2010 kl. 15,30**. Såfremt revurderingen bliver påklaget, vil dette straks blive meddelt ansøgeren.

En klage over beslutningen om, at revurderingen ikke medfører ændringer i den eksisterende godkendelse, har ikke opsættende virkning. En klage over de nye vilkår har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

På Struer Kommunes vegne

Kristian Iversen
Agronom

Kurt Vanggaard
Natur- og Miljøchef

Udsendelsesliste

- Jens Kristian Nørmark Madsen, Lergravvej 3, Asp, 7600 Struer (ansøger)
- Heden og Fjorden, Nupark 47 G, 7500 Holstebro, att.: Karen Thomasen e-mail kvt@hflc.dk (ansøgers konsulent)
- Metha Vestergaard, Egevej 6, 7570 Vemb (nabo, Klosterhedevej 26)
- Karin Møller Nielsen, Klosterhedevej 27, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Kirsten Marie Sørensen, Klosterhedevej 28, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Struer Industrielakering ApS, Farvervej 18, 7600 Struer (nabo Klosterhedevej 30)
- Frands Bjerg Nørgaard, Klosterhedevej 31, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Johanne Sofie Dahl Jakobsen og Lars Skibsted Jakobsen "Nørredal" Klosterhedevej 32, Fousing, 7600 Struer. (nabo)

- Boet efter Paul Nørgaard Andersen, Meldgårdsvej 2, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Kristian Zakariasen Dahl, Meldgårdsvej 3, Fousing, 7600 Struer (nabo, Meldgårdsvej 1 og 3)
- Knud Vestergaard Jensen, Meldgårdsvej 4, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Michael Vestergaard Vistisen, Mejdal Søvej 6, 7500 Holstebro (nabo Meldgårdsvej 6)
- Claus Nielsen, Meldgårdsvej 8, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Connie og Per Nielsen, Meldgårdsvej 10, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Bent Niebuhr, Meldgårdsvej 12, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Hanne Mette Gottlieb Danielsen, Meldgårdsvej 14, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Mette og Henning Bach Jokumsen, Meldgårdsvej 16, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Kaj Balleby Møldambjerg, Pærebakken 4, 7600 Struer (nabo Meldgårdsvej 16A)
- Henning Arriens, Meldgårdsvej 18, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Susanne Poulsen og Michael Ibsgaard Velsø, Ellekærvej 1, Ølby, 7600 Struer (nabo Meldgårdsvej 20)
- Ole Kristensen, Kilenvej 1, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Marianne og John Rebbe, Kilenvej 3, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Elisabeth Møller Dahl, Kilenvej 5, Fousing, 7600 Struer (nabo)
- Poul Astrup Vestergård, Kilenvej 7, 7600 Struer (nabo)
- Struer Forsyning Vand a/s, Jyllandsgade 1, 7600 Struer, e-mail forsyning@struer.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Struer, Poul-Ole Jensen, Serup Kirkevej 19, 7790 Thyholm e-mail struer@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail dn@dn.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing, e-mail post@rin.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, att.: Jens K. Thygesen, Skyttevej 4, 7182 Bedsten, e-mail jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, att.: Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, e-mail natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Peder J. Pedersen, Mejdalvej 14, 7500 Holstebro, e-mail struer@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, e-mail

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

SAGENS INDBRINGELSE

Sagen er fremkommet i forbindelse med revurdering af kyllingeproduktionen på denne ejendom, da den gældende godkendelse er over 8 år gammel. Struer kommune har i 1991 miljøgodkendt en årlig produktion af 516.600 stk. 35 dages slagtekyllinger. Bedriften er, med kommunens accept, i 2002 ændret til en årlig produktion af 613.000 stk. 37 dages kyllinger, og godkendelsen ændres nu igen til at omfatte en årlig produktion af 516.600 stk. 35 dages kyllinger.

LOVGRUNDLAG

Virksomheder, herunder landbrug, der har en miljøgodkendelse, skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, dog første gang, når der er forløbet 8 år - have taget deres miljøgodkendelse op til revision. Da der er forløbet mere end 8 år siden miljøgodkendelsen er meddelt, tages godkendelsen nu op til revision. Revurderingen er udarbejdet i henhold til § 18 i godkendelsesbekendtgørelsen³ samt Miljøstyrelsens vejledning nr. 4, 1997 om godkendelse af husdyrbrug. Vilkårene skal om nødvendigt ændres ved påbud iht. Miljøbeskyttelsesloven⁴.

Da sagen er påbegyndt inden Husdyrgodkendelsesloven trådte i kraft den 1. januar 2007, færdigbehandles den efter Miljøbeskyttelseslovens regler.

SAGENS BILAG

Følgende bilag er indgået i behandling af sagen:

- Oplysninger indsendt i forbindelse med ansøgning om revurdering september 2007.
- Den gældende godkendelse af den 11. marts 1991.
- Diverse supplerende oplysninger.
- Kortbilag m.v.

BELIGGENHED

Bedriften er beliggende Klosterhedevej 25, 7600 Struer, Matrikel nr. 17a, Fousing.

I forhold til kommuneplanen er ingen af ejendommens arealer lokalplanlagt eller beliggende i byzone. Arealerne er udelukkende omfattet af kommuneplanens bestemmelser for det åbne land.

---

³ Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, bekendtgørelse nr. 1640 af den 13. december 2006

⁴ Lov om miljøbeskyttelse nr. 358 af 6. juni 1991, Jf. lovbek. [LBK nr. 1757 af 22. december 2006](#)

Ejendommens stalde er beliggende ca. 220 m fra nærmeste samlede bebyggelse, som er placeret øst for ejendommen. Den nærmeste nabo er Klosterhedevej 27, som er beliggende ca. 130 m sydvest for ejendommens stalde.

Gener ved naboer:

Der har siden udstedelse af miljøgodkendelse i 1991 ikke været klaget over lugt, støj eller lignende fra staldene.

INDRETNING OG DRIFT

Husdyrbrugets produktion:

Der produceres årligt 516.600 stk. 35 dages kyllinger på ejendommen. Der er maksimalt 63.000 slagtekyllinger i staldene på samme tid.

Husdyrgødningsproduktion og opbevaringskapacitet:

Husdyrgødningsproduktionen sker i form af dybstrøelse, som opbevares i markstakke samt vaskevand fra vask af stalde, som opbevares i opsamlingsbeholder. Der forefindes en 35 m³ opsamlingsbeholder for vaskevand på bedriften, hvilket svarer til 1 vask af staldene for hvert hold. Ved tømning af beholderne anvendes vaskevandet i henhold til reglerne for flydende husdyrgødning.

Landbrugsareal / harmoniforhold:

Det areal, der er til rådighed for udbringning af husdyrgødning på eget og lejet jord er på 73,41 ha. Resterende husdyrgødning afsættes i gylleaftaler på 115,02 ha, så harmoniarealet er beregnet til 1,38 DE/ha ha.

I det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk er der foretaget en række beregninger for markdriften. Der er beregnet et årligt fosforoverskud på 2,1 kg P/ha pr. år. Det generelle krav iht. til ansøgningssystemet er beregnet til maks. 2,1 kg P/ha/år, som dermed er overholdt. Der er beregnet en udvaskning af kvælstof til overfladevand på 54,0 kg N/ha/år. Det generelle krav iht. til ansøgningssystemet er beregnet til maks. 55,4 kg N/ha/år, som dermed er overholdt. Dette er bl.a. opnået ved anvendelse af 9 % ekstra efterafgrøder ift. Plantedirektoratets generelle krav herom.

Som ovenfor beskrevet er det i ansøgning om revurdering af miljøgodkendelse for bedriften oplyst, at der anvendes 9 % ekstra efterafgrøder, udover Plantedirektorats krav for brug af efterafgrøder, for at minimere udvaskningen. Dette vilkår er stillet i et nyt vil 6.3, samt nyt vilkår 6.5 som kontrolvilkår herfor.

Grundvand

Udspretningsarealerne mark nr. 2-0, 2-1, 2-2, 3-0, 12-0, 13-0, 20-0, 21-0 og 20-1 ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser,

nitratfølsomme indvindingsopland, vandindvindingsopland til Struer Vandværk og yderligere ligger mark nr. 20-0 og 21-0 indenfor vandindvindingsopland til Fousing vandværk og hygiejnezone for Fousing vandværksboringer.

Udspretningsarealerne mark nr. 1-0, obj-12-14, obj-16-18 og obj-28 ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser og vandindvindingsopland til Struer Vandværk.

De resterende udspretningsarealer ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsopland, vandindvindingsopland til vandværk og hygiejnezone for vandværksboringer.

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 2-0, 2-1, 2-2, 3-0, 12-0, 13-0, 20-0, 21-0 og 20-1, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne 2-0, 2-1, 2-2, 3-0 er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til 48 mg/l med en reduktion på 2 mg/l. Der vurderes ikke yderligere på disse arealer, da de allerede overholder kvalitetskravet om et nitratinhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne 12-0 og 13-0, er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til 50 mg/l med en reduktion på 20 mg/l. Arealerne ligger nordøst for Linde, og i de omkringliggende boringer er der siden 1994 målt et nitratinhold i grundvandet på mellem 75 og 51 mg/l, med en faldende tendens. Den nærmeste boring ligger 400 meter mod syd og har en dybde på 22 meter, ved boringen ses et lerdække på 5 meter over grundvandsmagasinet. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 25 til 30 meter og 22 til 25 meter, begge faldende mod sydvest. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet. Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække, og der vil forekomme strømning af stoffer fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne 20-0, 21-0 og 20-1, er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til 51 mg/l med en reduktion på 1 mg/l. Udspretningsarealerne ligger hhv. 70 og 90 meter fra Fousing Vandværks boringer med DGU nr. 63.677 og 63.786. Ro-vandspejlet i vandværksboringerne er hhv. 23 og 22 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 15 til 25 meter og 12 til 14 meter, begge faldende mod syd. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet. I en af boringerne med DGU nr. 63.677 (med en dybde på 147 meter) ses det tykkeste lerdække på ca. 60 meter.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden godt lerdække, og der vil ikke forekomme strømning af stoffer fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Ud fra den viden om de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan i Struer Kommune, vurderes det om udspretningsarealerne ligger indenfor, udenfor eller om denne viden ikke forligger, da Miljøcenter Ringkøbing ikke har foretaget en kortlægning af området endnu. De pågældende udspretningsarealer ligger i område, hvor der ikke er foretaget en kortlægning endnu.

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv.

Det vil på baggrund af ovennævnte på mark nr. 2-0, 2-1, 2-2, 3-0, 20-0, 21-0 og 20-1 ikke være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratinhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

På mark nr. 12-0 og 13-0 vil det være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet, med et nitratinhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet, med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som endnu ikke er implementeret i dansk lovgivning, og bliver det først med Vandplanerne i december 2009.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der i miljøgodkendelsen af ejendommen Klosterhedevej 25 skal fastsættes vilkår, som sikrer en maksimal udvaskning af nitrat fra rodzonen på 50 mg/l for mark nr. 12-0 og 13-0 til sikring af overholdelse af kvalitetskravet med et nitratinhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet.

Der er sat vilkår for særligt sædskifte, vilkår 6.4, samt nyt vilkår 6.5 som kontrolvilkår herfor.

Forureningsbegrænsende foranstaltninger og BAT:

Virksomheden gør brug af konsulenter og får der igennem oplysninger omkring nye tiltag i forbindelse med markdrift og husdyrbedrift.

Lugt og luft:

Den væsentlige kilde til forurening fra dyrehold er lugt fra staldventilationsluft, mens udbringning og opbevaring af gødning kun i mindre omfang giver anledning til lugtgener, hvis reglerne vedrørende håndtering og opbevaring af gødning efterleves.

Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra staldene. Ud over arten, antallet, størrelsen samt sammensætningen af dyreholdet er det f.eks.

staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden. Ved kommunens miljøtilsyn på virksomheden er der ikke konstateret væsentlige lugtgener.

For at begrænse ventilationsluftens lugtindhold er det vigtigt at sikre en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange tilrettelægges, så dannelse af lugtende stoffer begrænses mest muligt, således at mindst mulig lugt bortventileres til det fri.

Det samlede lugtindtryk fra staldventilationen skyldes en lang række lugtintensive stoffer, som optræder i forskellige blandinger og i ret små mængder. De vigtigste stoffer er ammoniak, aminer, svovlsyre, mercaptaner og fedtsyrer.

Ejendommen er beliggende i landzone med en afstand på 220 m til nærmeste samlede bebyggelse. Nærmeste nabobeboelse er beliggende i en afstand af ca. 130 m fra staldbygningerne.

Lugtberegninger foretaget i henhold til Miljøstyrelsens vejledninger viser, at de fastlagte genekriterier er overholdt.

Der har ikke været klager over lugt fra ejendommen siden udstedelse af miljøgodkendelsen i 1991.

Der kan ved konstatering af væsentlige lugtgener (vilkår 3.1) kræves en regulering af lugtimmissionen fra staldventilationsluften, hvis lugtgenerne skønnes at være væsentligt større, end der blev lagt til grund i 1991.

Nærmeste beskyttede naturområde iht. § 3 i Naturbeskyttelsesloven⁵ er ca. 100-150 m. vest for driftsbygningerne, hvor der ligger beskyttet eng, overdrev og sø (bilag 2). Nærmeste beskyttede naturområde iht. Husdyrlovens § 7 et overdrev ca. 900 m nordøst for driftsbygningerne. Her ligger et kalkoverdrev, der er A-målsat i Regionplan 2005.

Stald- og opbevaringsanlæggene giver anledning til en ammoniakfordampning svarende til 4.246 kg N/år. Kvælstofdeposition i overdrevet (§ 7) er herfra 0,31 kg N/ha/år. Den anbefalede tålegrænse for kalkoverdrev er 15 kg. N/ha/år. Baggrundsbelastningen er ifølge tabel fra 2007 13 kg N/ha/år, og tålegrænsen overskrides derfor ikke. Der sker ikke nogen merdeposition af ammoniak fra bedriftens anlæg til naturarealer, da dyreholdet ikke forøges.

På denne baggrund vurderes det, at virksomheden kan fortsætte sin drift som hidtil, uden at give anledning til uacceptable lugtgener for de omkringboende samt kvælstofbelastning i form af ammoniakdeposition i de omkringliggende naturarealer.

---

⁵ Naturbeskyttelsesloven: Lovbekendtgørelse nr 1042 af 20. oktober 2008

Støj:

Den væsentligste vedvarende støjbelastning fra kyllingefarme stammer hovedsageligt fra ventilationsanlæggene. Endvidere vil forefaldende arbejde med maskiner og køretøjer også kunne give anledning til støjgener, specielt ved levering og afhentning af kyllinger, indlevering af foder samt transport af husdyrgødning.

Der har ikke været klager over støj fra virksomheden. For at beskytte de omkringboende, er der i den eksisterende godkendelse stillet konkrete krav til den maksimalt tilladte støjemission. Såfremt der er tvivl om virksomhedens drift kan leve op til de fastsatte grænser, er der i den eksisterende godkendelse stillet krav om målinger.

Skadedyr og fluer:

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m. v.), som straks skal afhjælpes. Desuden skal fluer bekæmpes effektivt, jævnfør eksisterende vilkår nr. 6.2 i miljøgodkendelsen.

Affald:

For at undgå, at der opstår uhygiejniske forhold, skal opbevaring af selvdøde dyr foregå således, at det ikke giver anledning til uhygiejniske forhold indtil bortskaffelse til autoriseret destruktionsanstalt kan ske, jf. eksisterende vilkår 5.4 i miljøgodkendelsen.

Farligt affald (olie og kemikalieaffald) skal, for at undgå forurening af jord og grundvand, opbevares på befæstet areal med overdækning og uden mulighed for afløb (ændret vilkår 8.1).

Ifølge Struer Kommunes affaldsregulativ er der regler for, at farligt affald, herunder spildolie, skal anmeldes og afleveres til godkendt modtager.

Spildevand:

Spildevand i form af vaskevand fra staldene ledes til opsamlingsbeholdere og anvendes i henhold til reglerne for flydende husdyrgødning. Markdriften varetages af nabo. Tømning af sprøjteudstyr sker på naboejendommen. Der sker ikke vask af maskiner mv. Det vurderes, at afledning af spildevand fra ejendommen sker miljømæssigt forsvarligt.

Miljø- og ressourcestyring og renere teknologi:

For at sikre at bedriften udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en analyse af anvendelsen af ressourcer i landbrugsproduktionen.

Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., så tabet til omgivelserne bliver minimeret under hensyntagen til, at produktionen skal være rentabel. Det er også vigtigt at støv, lugt og støv fra produktionen ikke giver anledning til væsentlige gener.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen.

Renere teknologi sigter blandt andet på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ansøger har udarbejdet nedenstående redegørelse for BAT på bedriften:

Der er to stalde på ejendommen. Hus 1 er den ældste og hus 2 den yngste. Kyllingerne går i begge hus på dybstrøelse på fast bund og der er således ikke muligheder for at anvende BAT-teknologier, såsom forsuring, separering m.m. til reduktion af ammoniak-fordampningen. Der er ej heller BAT-byggeblade på slagtekyllinger. Al gødning fjernes fra staldene efter hvert hold (ca. 8 om året). Staldene rengøres efter hvert hold med afløb til opsamlingsbeholder.

Energi

Der er i den ældste stald ventilation, som dog først anvendes efter 2-3 uger i hvert hold kyllinger. Indtil da anvendes naturlig ventilation, hvilket er energibesparende. I den nyeste stald er der installeret stepventilation, hvor én ventilator åbnes ad gangen eftersom behovet for ventilation stiger. Dette sparer på energien og er dermed BAT. I gavlen er der to ventilatorer i hver ende som starter ved meget høj varme og store dyr – dette gælder for begge huse. Forbruget i de to huse måles og registreres. Forbruget er ca. ens i begge huse. Ventilatorerne optimeres løbende og justeres efter behov. Kanaler m.m. holdes ren, så der ikke opstår modstand i systemet.

Der køres efter et lysprogram, så dyrene har 8 timers mørke. Udendørs lys er med sensorer styret af dagslyset.

Opvarmning med halmfyr frem for oliefyr.

Vand

Der foretages jævnlig kalibrering af vandinstallationer for at reducere vandforbruget. Lækager identificeres og repareres. Der er ingen vandspild i forbindelse med vandkopper/vandnipler.

Vaskevand efter hver hold kyllinger opsamles i beholder. Der anvendes ca. 25 m³ tilsammen for begge huse hver gang.

Management

Landmanden holder sig ajour gennem kurser og tidsskrifter. Der udarbejdes mark- og gødningsplaner for bedriften. Der anvendes Godt landmandsskab og efterleves landets regler.

Foder

Fodersammensætning og strategi evalueres og tilpasses så den sidst nyeste viden anvendes. Der anvendes flere forskellige typer foder alt afhængig af dyrenes alder, så dyrene får den mest optimale foder. Der anvendes færdigfoder, der sammensættes efter nyeste viden indenfor området med hensyn til fordøjelighed, indhold af aminosyrer, mineraler osv.

Dybstrøelse

Dybstrøelse opbevares i markstak og overdækkes straks efter udkørsel.

På baggrund af ovenstående vurderer Struer Kommune, at bedriften lever op til principperne i BAT.

Fjernelse af vilkår:

Fra den eksisterende godkendelse og tillæg fjernes følgende vilkår:

Vilkår 1.3

Reguleres af anden lovgivning.

Vilkår 5.2

Reguleres af anden lovgivning.

Vilkår 5.3

Reguleres af anden lovgivning.

Vilkår 7.4

Reguleres af anden lovgivning.

Partshøring:

Sagen er sendt i partshøring til naboer, som ligger indenfor konsekvensradius for lugt, dvs. naboer indenfor 360 m.

SAMLET VURDERING

Med de miljømæssige forhold, der følger af godkendelsens og revurderingens vilkår, er det Struer Kommunes vurdering, at der på lokaliteten fortsat kan drives en kyllingefarm som hidtil. Det er vurderet, at bedriften lever op til principperne i BAT.

For at præcisere størrelsen af produktionstilladelsen på bedriften, er vilkår 1.2 i den eksisterende godkendelse ændret. Vilkår 4.1 henviser til en udgået udgave af husdyrgødningsbekendtgørelse, og er derfor tilrettet. Vilkår 5.1 opdateres, således oplag af dybstrøelse i markstak i hovedtræk følger Skov- og Naturstyrelsens anvisninger. Vilkår 7.2 ændres således, at virksomhedens forpligtigelser præciseres, i tilfælde af der konstateres væsentlige lugtgener fra dyreholdet. I vilkår 8.1 præciseres det, at affald skal bortskaffes i henhold til Struer Kommunes affaldsregulativer og opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Endvidere er der tilføjet et nyt vilkår om ekstra efterafgrøder og særlige sædskifter, således udvaskning af kvælstof begrænses. Der er indsat nye kontrolvilkår, hvor der skal føres journal med produktionen af slagtekyllinger og placering af dystrøelsesstakke samt kontrol med markdriften (vilkår 6.5 og 7.6).

I forbindelse med revurderingen er det derfor besluttet, at der skal gives påbud om, at ovennævnte forhold skal reguleres ved nye vilkår som efter miljøbeskyttelseslovens §§ 41 og 72.